

somewhat
different

Vem dör när och varför

- En aktuariers syn på försäkring och dödlighet

Erik Alm

General Manager

Hannover Life Re Sweden

Name of event
Place, Date

hannover **life re**®

DISCLAIMER

Denna presentation är avsedd enbart som allmän information om Hannover Re och Hannover Life Re Sweden. Den kan inte användas som underlag för beslut i investeringsfrågor. Eventuella uttalanden om framtiden i eller i samband med denna presentation bygger på bedömningar och den framtida verkliga utvecklingen kan avvika från dessa bedömningar

© Hannover Rückversicherung AG. All rights reserved.
Hannover Re och Hannover Life Re är registrerade varumärken för Hannover Rückversicherung AG.

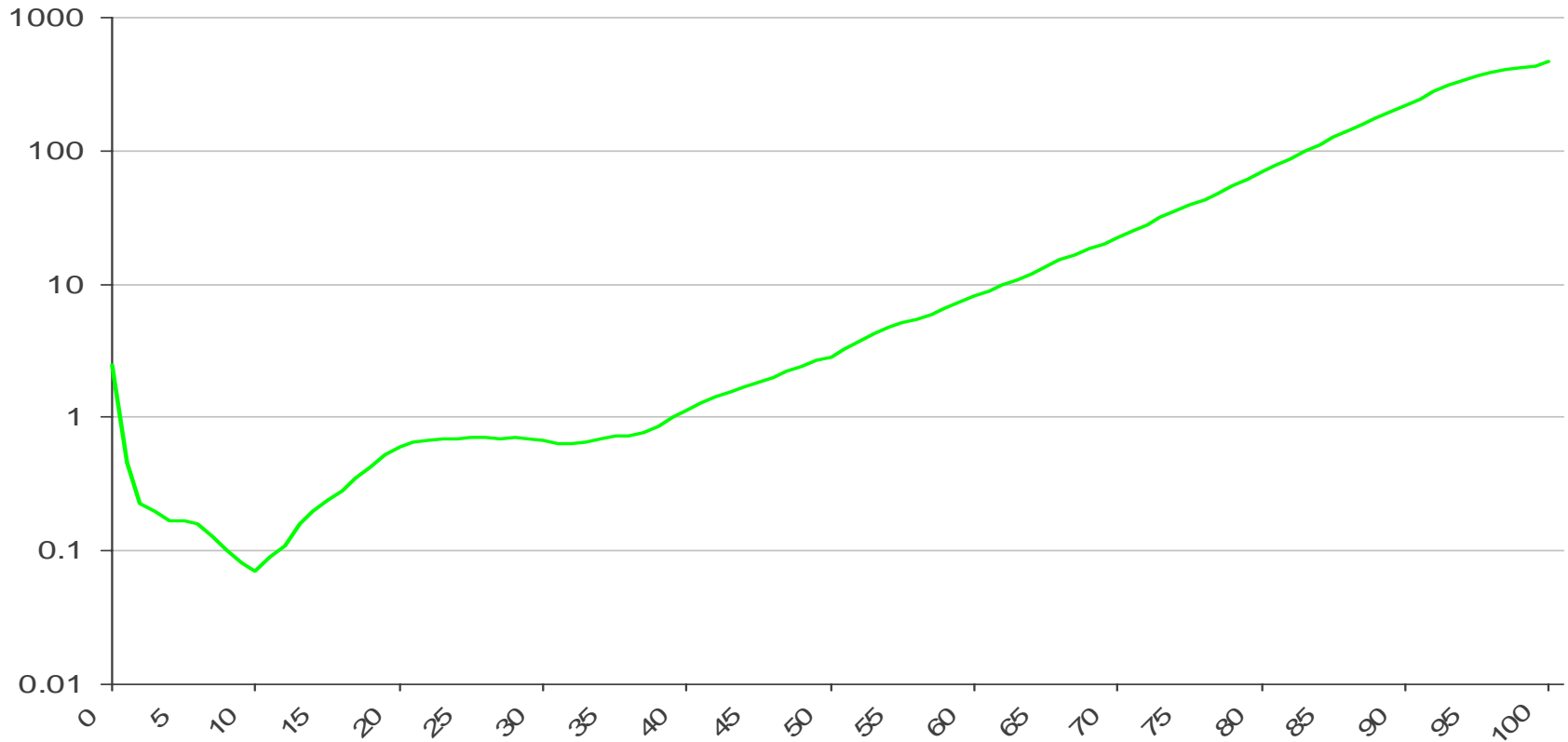
- Prissättning av livförsäkring
  - Och pensionsförsäkring

→ Grupppliv

- En gemensam premie för hela gruppen utifrån gruppens skadehistoria
- Eller byggd på statistik över gruppens sammansättning

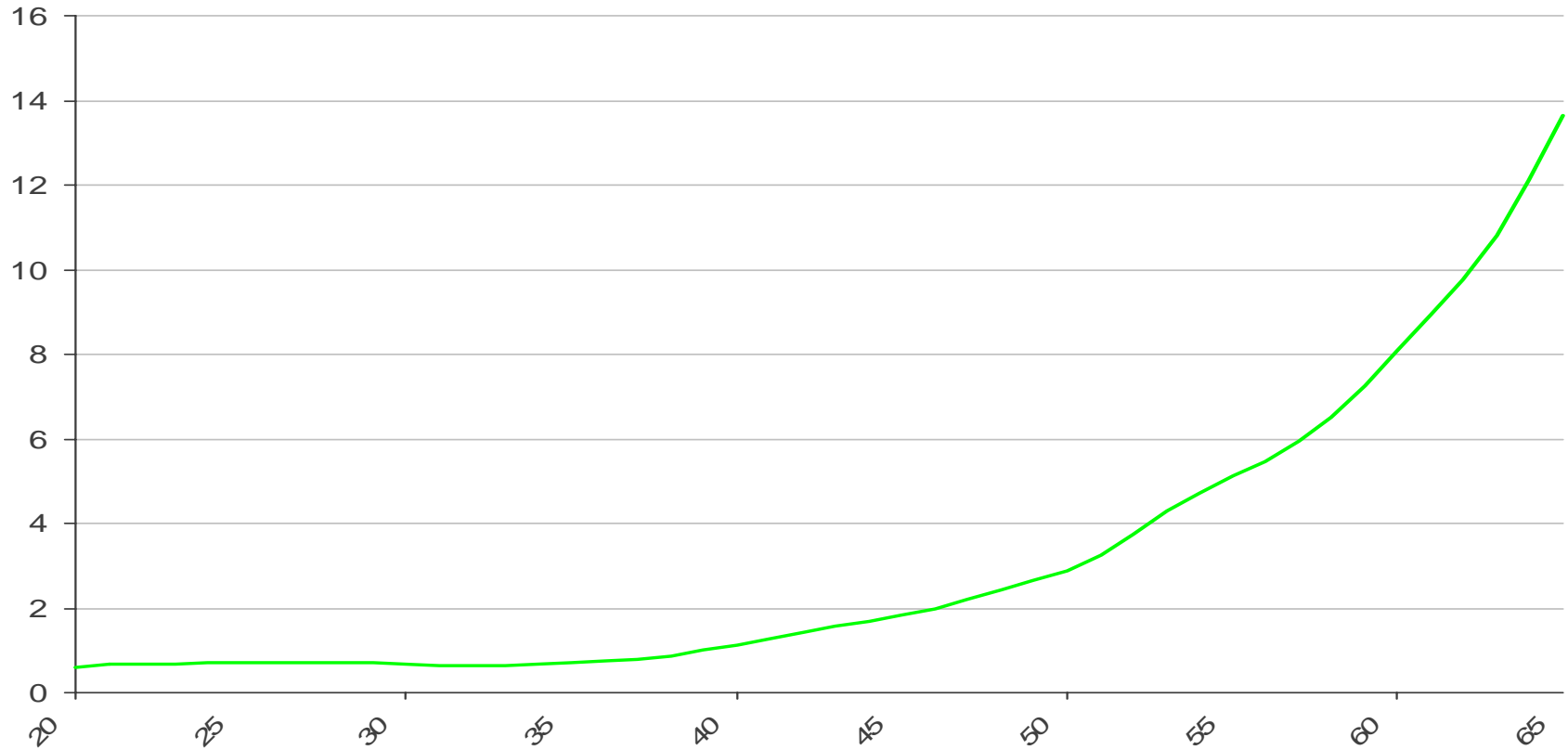
DÖDLIGHET PER ÅLDER, PROMILLE

Män, Sverige, 2005, utjämnat

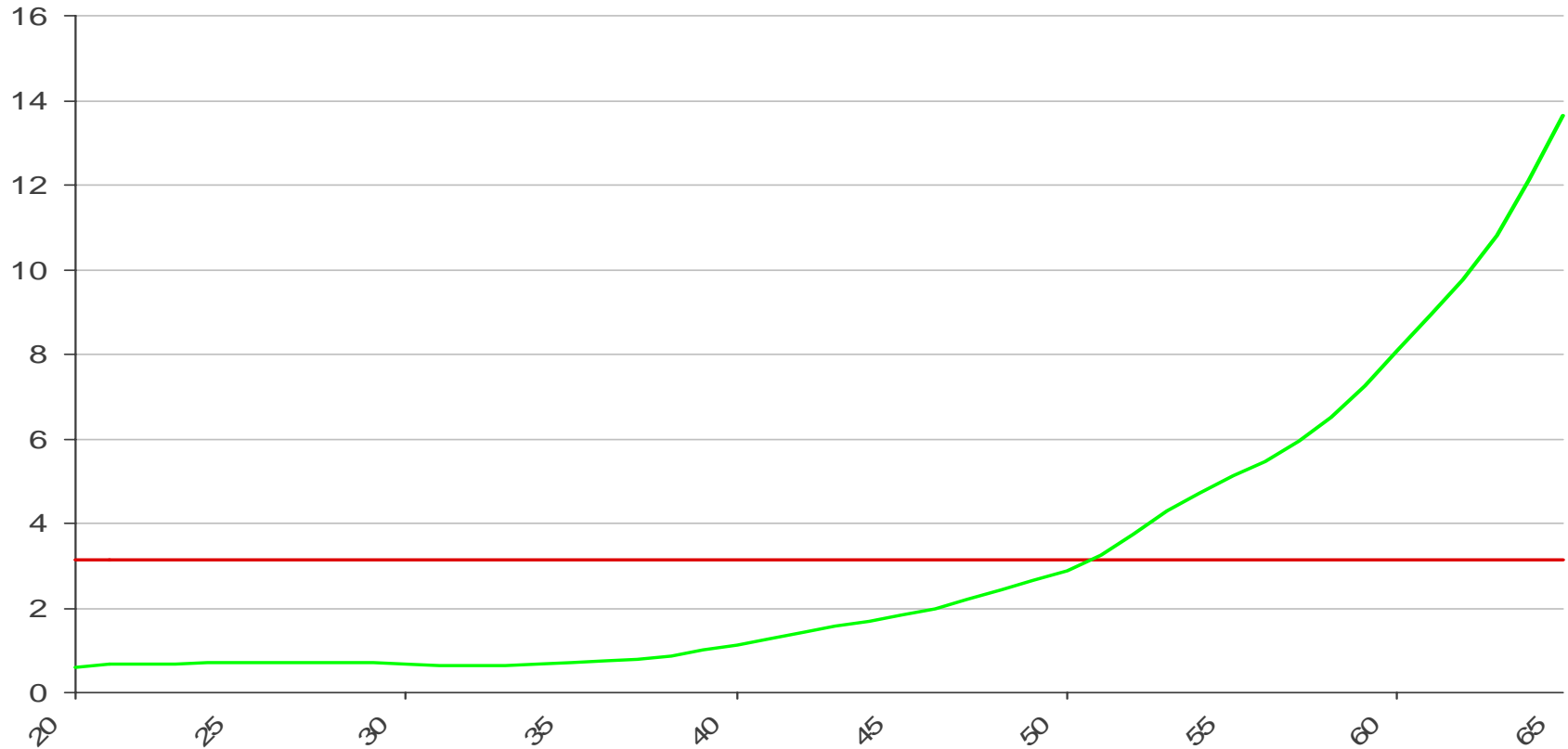
DÖDLIGHET PER ÅLDER

Män, Sverige, 2005

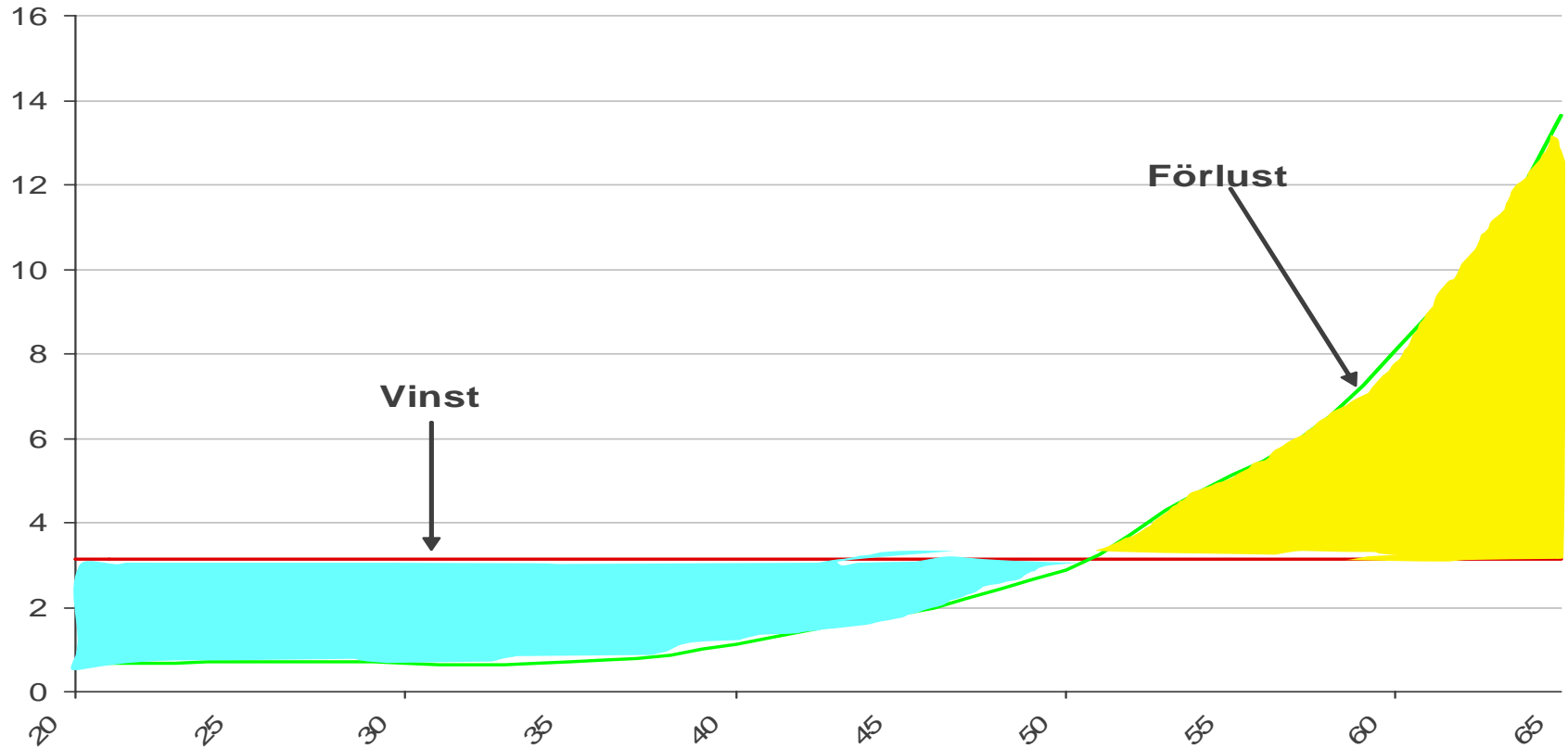
UTJÄMNAD MOT ÅLDERSDIFFERENTIERAD PREMIE

Män, Sverige, 2005

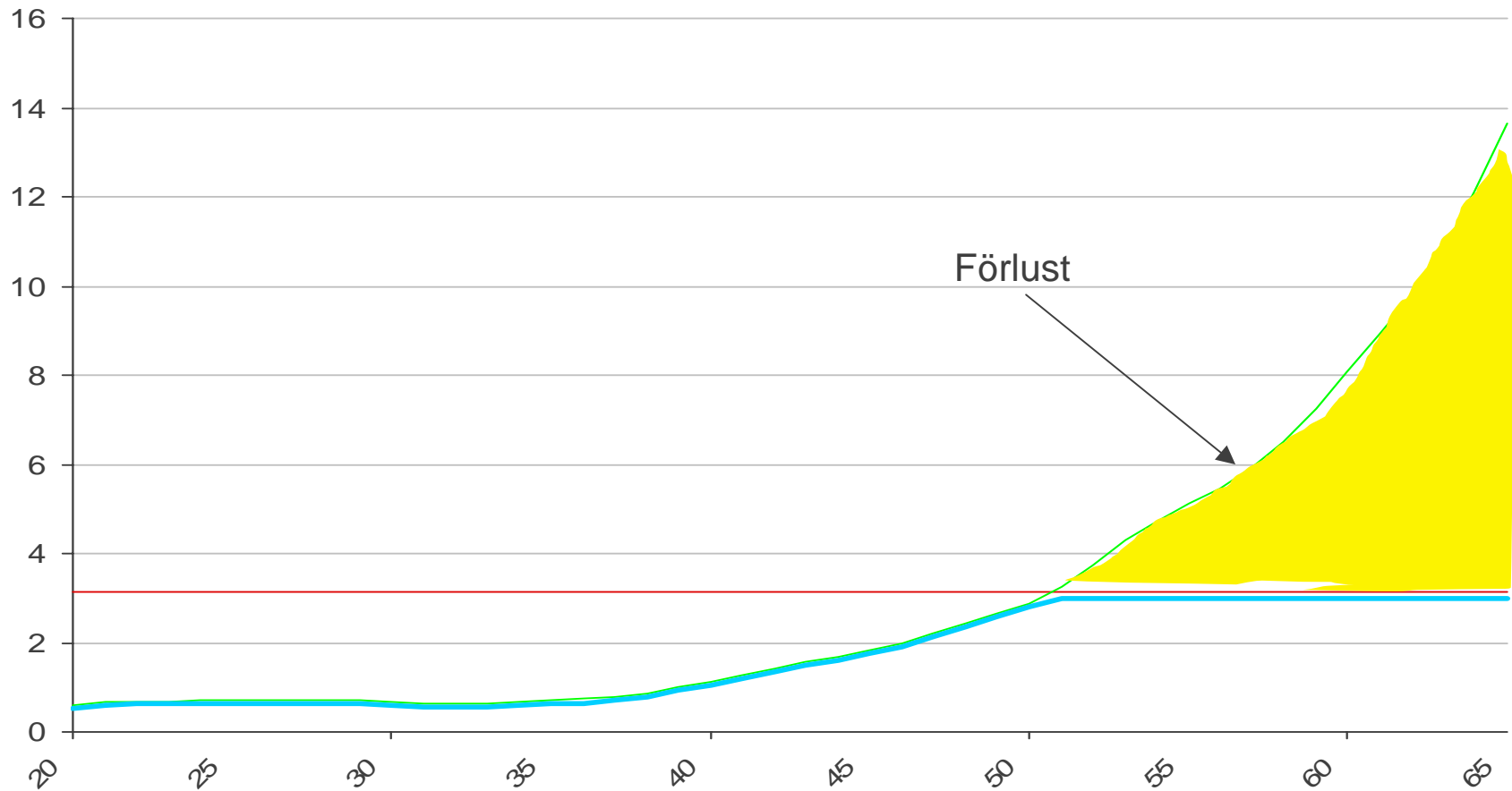
UTJÄMNAD MOT ÅLDERSDIFFERENTIERAD PREMIE

Män, Sverige, 2005

VAD GÖR FÖRSÄKRINGSTAGAREN?

Väljer det billigaste alternativet

MOTURVAL

Resultat

- Enbart gamla tecknar försäkringen
  - För de unga avstår eller tecknar hos konkurrenten
  - Jag måste höja premien
  - Ytterligare åldersgrupper lämnar försäkringskollektivet
  - Ytterligare premiehöjning behövs
  - Etc
- Moturval normalt när försäkringen är konkurrensutsatt
- Men konkurrensen säkerställer rätt premie
  - Den som har orättvist höga premier får inga kunder

MOTURVAL

- Den enskilde har en valmöjlighet
- Han väljer den mest fördelaktiga lösningen
- De med stor risk försäkrar sig oftare än de med liten risk
- Om en del av en försäkringsportfölj är felprissatt får man många som väljer det alternativet
  - Efterlevandeskyddet i PPM
  - Krav på riskbedömning på stora försäkringar
- Försäkringsbolaget bör ha tillgång till samma information som individen
  - Man kan inte brandförsäkra sig när det har börjat brinna

BESKRIVNING AV DÖDLIGHET

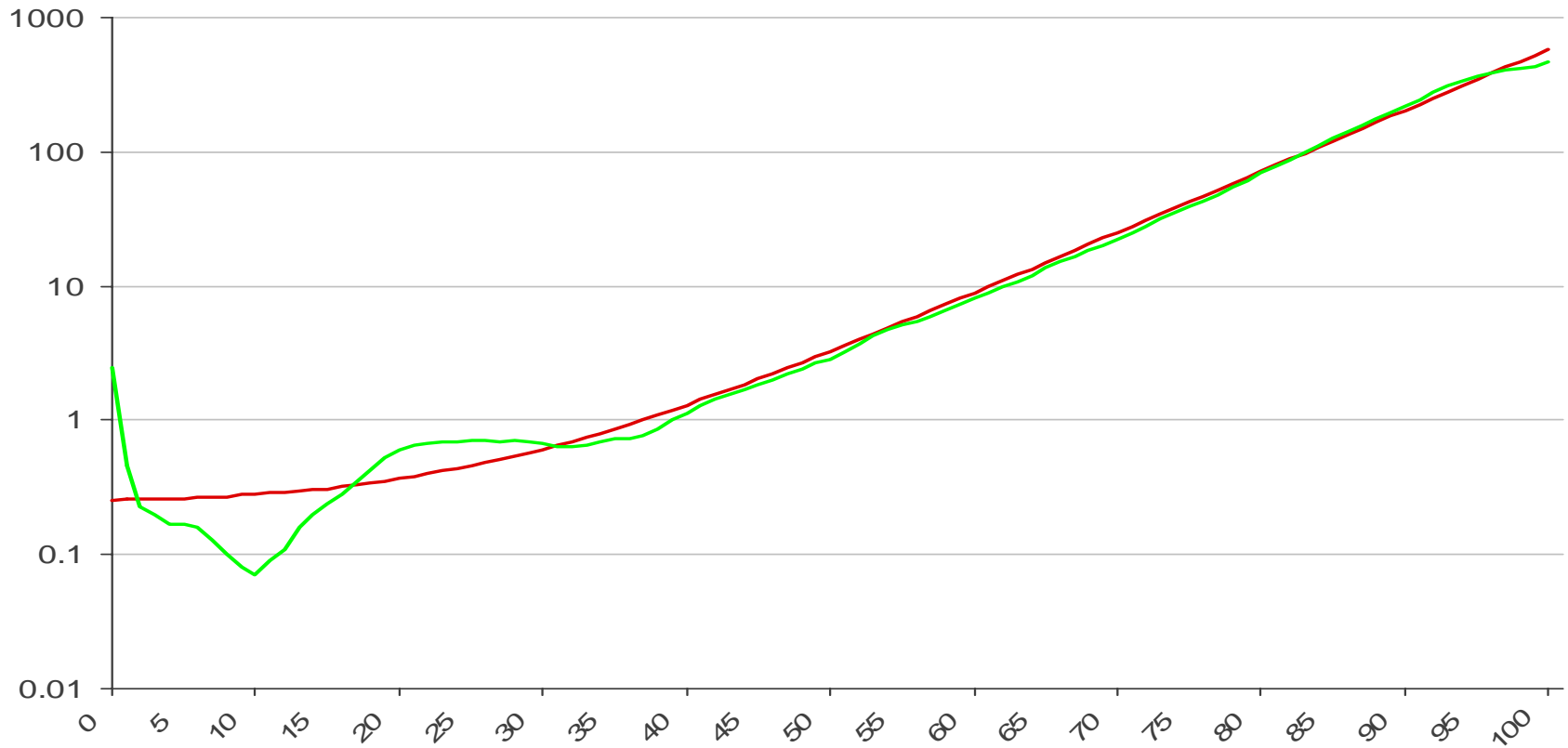
Makehams formel

$$\mu_x = a + b * e^{cx}$$

- En fast term, motsvarande olycksfalls- och infektionsdödligheten
- En åldersberoende term, motsvarande det naturliga åldrandet

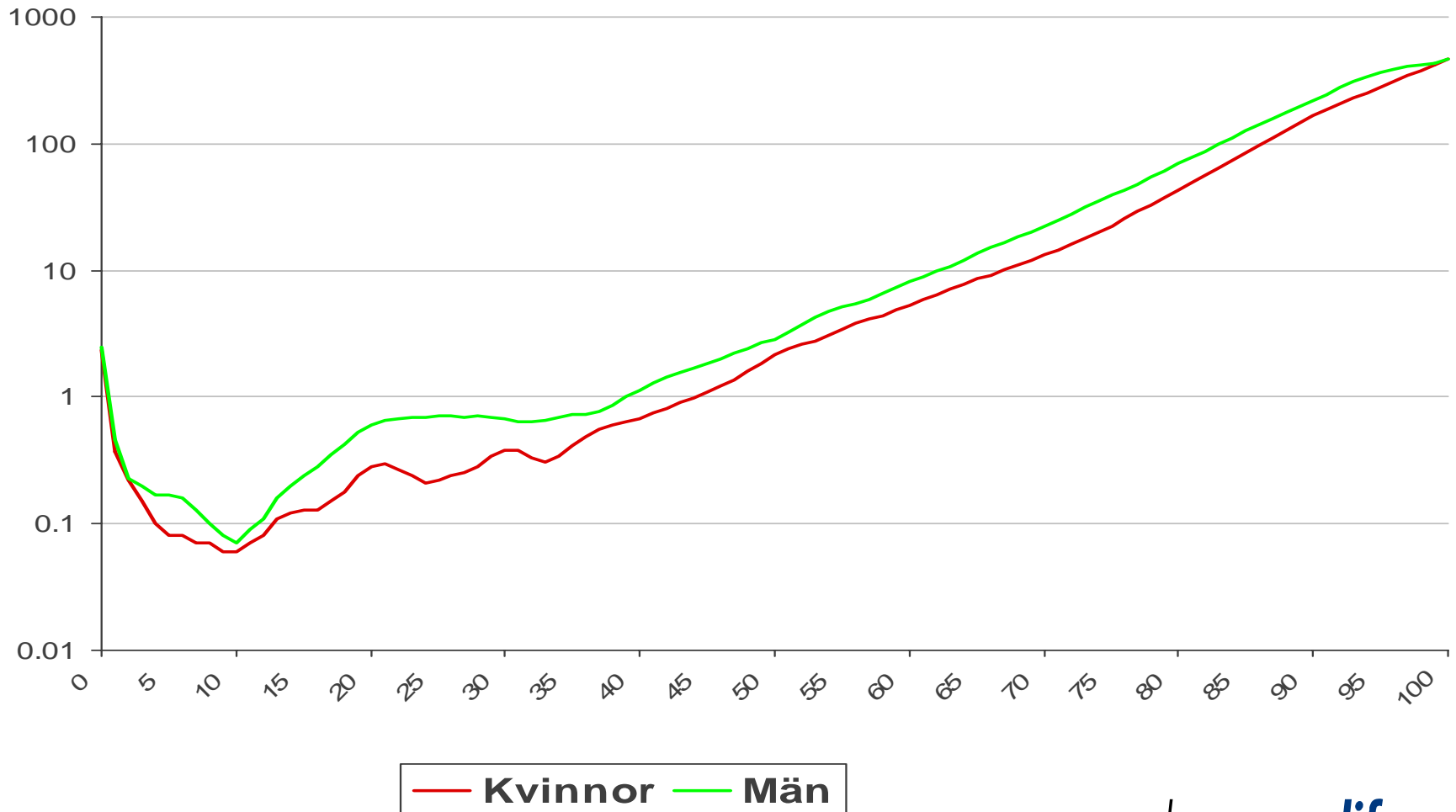
DÖDLIGHET PER ÅLDER

Män, Sverige, 2005, utjämnat

DÖDLIGHET PER ÅLDER OCH KÖN

Sverige, 2005, utjämnat

TARIFFER

- Standardtariffen för livförsäkring följer ålder och kön
- Kvinnans dödsfallrisk cirka 60% av mannens
- Mindre skillnad i hög ålder
- Cirka fyra-fem års skillnad i förväntad livslängd

FÖRVÄNTAD LIVSLÄNGD FRÅN FÖDELSEN

Kvinnor - män. Sverige

MAN-KVINNA

Förväntad livslängd

- Skillnad finns i alla kulturer i alla tider
- Skillnaden är väsentligen biologisk och inte kulturell
- Biologiska skillnader existerar mellan könen
- Kön är inte en social konstruktion

RÖKNING

- 20 cigaretter om dagen motsvarar dubbel risk att dö
- Motsvarar 7 år kortare livslängd
- Snusningsrisken är mycket mindre (10%??)
- Standardtariffen för livförsäkring i en del länder följer ålder, kön och rökningstatus

HÄLSA

→ Dålig hälsa innebär ökad risk att dö

MOTURVAL

Livförsäkring

- Försäkring mot att dö
- Men egentligen försäkring mot att bli sjuk och därefter dö
- Så försäkringsbolaget behöver information om individens hälsa
- Försäkringsbolaget gör riskbedömning

KOLLEKTIV FÖRSÄKRING

Fullt arbetsför

- Uppbär inte sjukpension, sjukpenning etc
- Individuell riskbedömning för de största riskerna

INDIVUELL RISKBEDÖMNING

- Följer väsentligen försäkringsbeloppets storlek
  - Och till en viss del försäljningssituationen
  - På grund av moturvalsrisken
- Ett antal, från fyra till mer än tjugo frågor
- Plus läkarundersökning för större belopp
- Med alltfler tester för större belopp

INDIVUDELL RISKBEDÖMNING

Krav

- Avvägning mellan kostnad för frågor/test och värdet av frågor/test
- (Sannolikheten för sjukdom) * (ökad skadekostnad vid sjukdom) jämförs med kostnad för testet
  - Både bolagets och individens kostnad

INDIVUELL RISKBEDÖMNING

Resultat

- Standardtariff (vanligast)
- Premieförhöjning
  - Relativ (+50%, + 100% etc)
  - Absolut (plus X promille)
- Klausul
  - Främst inom sjukförsäkring
  - Viss sjukdom är undantagen
- Avslag
- Extra låg premie (preferred risk)
  - Ej i Sverige, vanligt i USA och UK

SÄRSKILDA PROBLEM

Gentest

- Anses kränkande
- Men obalans mellan individ och försäkringsbolag om alla gentest är förbjudna
  - Den som vet med sig att ha dåliga gener köper stora försäkringar
  - Idag får man inte kräva gentest
  - Men får fråga kunden om gentest om beloppet är någorlunda stort

SÄRSKILDA PROBLEM

Sjukdom nyhet för individen

- Ansvar för info till kund ligger hos läkaren
- Men vi får ibland förklara för kunden varför han får en premieförhöjning

SÄRSKILDA PROBLEM

Objektivitet

- Riskbedömning utifrån riskbedömningsmanual
- Skapas oftast av återförsäkraren som en service
  - Och för att säkerställa god kvalitet i riskbedömningen

RISKBEDÖMNINGSMANUAL

- Skrivs av läkare
  - Med kunskaper i statistik och försäkring
- Bygger ofta på större statistiska studier
- Bygger för ovanligare sjukdomar på läkarens egen bedömning

somewhat
different

Thank you for your attention!